

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. március 9.
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 6233/23

Tárgy: A Tanács következtetései a klíma- és energiadiplomáciáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a klíma- és energiadiplomáciáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2023. március 9-én tartott ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései a klíma- és energiadiplomáciáról

„Az EU klíma- és energiadiplomáciájának fellendítése egy kritikus fontosságú évtizedben”

1. Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés jelentette, az egész bolygót érintő hármas válság következményei globális és egzisztenciális fenyegetést jelentenek, amely különösen a legveszélyeztetettebb helyzetben lévőket érinti, növeli a szegénységet és az egyenlőtlenséget, valamint hatással van a stabilitásra. Így az uniós klíma- és energiadiplomácia az uniós külpolitika egyik központi eleme. Az EU határozott szándéka, hogy éghajlat- és energiadiplomáciánk révén világszerte együttműködjön a partnerekkel a következők érdekében: a Párizsi Megállapodás végrehajtása, a globális hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra való korlátozása az iparosodás előtti szintekhez képest; a legveszélyeztetettebb helyzetben lévők támogatása, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a fejlődő kis szigetállamokban, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban; valamint a kollektív klímafinanszírozás fokozása. Az EU továbbra is támogatni fogja a klímasemleges és reziliens gazdaságok és társadalmak felé való igazságos átmenetet, összhangban a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel és a fejlesztésfinanszírozásra vonatkozó addisz-abebai cselekvési programmal. Ezzel összefüggésben az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a globális kihívások sikeres kezelése érdekében erős, szabályokon alapuló többoldalú megközelítésre van szükség, amelynek középpontjában az ENSZ áll.
2. Oroszország Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélkül indított és indokolatlan agresszív háborúja – amely az ENSZ Alapokmányának nyilvánvaló megsértése – kimondhatatlan emberi szenvedést okozott, súlyos környezeti károkhoz vezetett, és fokozta a nukleáris biztonságot fenyegető kockázatokat Ukrajnában. Emellett globális hatásokkal járó energiabiztonsági és élelmezési válságot váltott ki. A Tanács elutasítja az energia és az élelmiszer fegyverként való felhasználását. Az EU fokozatosan, a lehető leggyorsabban meg fogja szüntetni az orosz gáz, kőolaj és szén importjától való függőségét. Az EU teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy továbbra is támogassa a partnereket és különösen Ukrajnát, többek között az arra való reagálásban, hogy Oroszország szisztematikusan lerombolja Ukrajna kritikus infrastruktúráját, mindenekelőtt az energiarendszert. Az EU hozzá fog járulni Ukrajna helyreállítási és rezilienciaépítési szükségleteihez, és segíteni fogja hosszú távú gazdasági és energetikai átállását. Ukrajna újjáépítésének környezetbarátabbá tétele Ukrajna EU-val való szorosabb integrációjának egyik kölcsönösen előnyös alapjaként szolgálhat.

3. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) megállapításainak fényében a Tanács erőteljesen hangsúlyozza, hogy a klímaválság azonnali, sürgős és gyorsított fellépést és határozottabb törekvéseket tesz szükségessé. Az erőteljes és ambiciózus mérséklési intézkedések jelentik a legjobb eszközt a megnövekedett alkalmazkodási szükségletek, valamint az éghajlatváltozás káros hatásaival kapcsolatos veszteségek és károk megelőzésére. Amint azt az IPCC jelezte, valamennyi ágazatban rendelkezésre állnak olyan megoldások, amelyek együttes alkalmazásával 2030-ra a felére lehetne csökkenteni a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátást. A Tanács arra ösztönzi a partnereket, hogy éljenek a lehetőségekkel annak érdekében, hogy fenntartható gazdasági növekedést és munkahelyeket lehessen teremteni.
4. A világ nulla nettó kibocsátásra irányuló, kollektív törekvései jelentős mértékben csökkenthetik a hőmérséklet-emelkedést, de a jelenlegi szakpolitikák és beruházások még mindig messze nem elegendők ahhoz, hogy biztonságosan a Párizsban kitűzött hőmérsékleti célon belül maradjunk. A hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra való korlátozása jelentősen csökkentené az éghajlatváltozás hatásait. Ezzel összefüggésben a Tanács sürgősen fokozott globális fellépésre és ambícióra szólít fel ebben a döntő fontosságú évtizedben, összhangban az IPCC elemzéseivel: a felmelegedés hozzávetőleg 1,5 °C-ra való korlátozásához az szükséges, hogy legkésőbb 2025-re tetőzzenek a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátások, 2030-ra pedig 2019-hez képest 43 %-kal csökkenjenek. A metán esetében kollektív erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy 2030-ra a 2020-as szinthez képest legalább 30 %-kal csökkenjen a globális metánkibocsátás.

5. A Tanács felszólítja az összes országot, és különösen az összes fő kibocsátót és G20-tagot, hogy kettőzzék meg arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy ambiciózus, az 1,5 °C-os céllal összeegyeztethető éghajlat- és energiapolitikát fogadjanak el és hajtsanak végre. Ezzel összefüggésben a Tanács felszólítja az összes országot, és különösen azokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy 2023-ban, jóval a COP28 előtt nyújtsák be a nemzetileg meghatározott, új vagy aktualizált hozzájárulásaikat, és azokba foglaljanak határozottabb, ambiciózusabb és abszolútabb, a gazdaság egészére kiterjedő kibocsátáscsökkentési célokat. Ezeket a végrehajtásukra irányuló konkrét szakpolitikákkal és intézkedésekkel kell alátámasztani. Az EU elkötelezett egy ambiciózus mérséklési munkaprogram gyors működőképessé tétele mellett, annak fontos eszközeként, hogy ebben a döntő fontosságú évtizedben sürgősen fokozni lehessen az éghajlatváltozás mérséklését célzó törekvéseket és végrehajtást annak érdekében, hogy erőteljes szakpolitikákat lehessen előmozdítani és fel lehessen tárni, hogy a különböző ágazatok és az igazságos energetikai átmenet miként járulhatnak hozzá egy ambiciózus éghajlat-politikai fellépéshez és a kötelezettségvállalások fokozásához. A Tanács felszólítja továbbá az országokat, hogy a lehető leghamarabb nyújtsanak be alkalmazkodási közleményeket, és nyújtsák be vagy aktualizálják az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátást támogató, hosszú távú fejlesztési stratégiáikat a 2050-ig teljesítendő nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátási célokra vonatkozóan. Az EU ambiciózusabb kibocsátáscsökkentést szorgalmaz minden ágazatban, és üdvözli az olyan ágazatok kötelezettségvállalásait, mint a közlekedés, beleértve a hajózást és a légi közlekedést is.
6. Különösen az éghajlatpolitikai törekvésekről szóló csúcstalálkozó és mellette az ENSZ főtitkára által szeptemberre összehívott, a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó második csúcstalálkozó, valamint az UNFCCC-nek az Egyesült Arab Emírségekben sorra kerülő COP28 konferenciáján tartandó „globális értékelés” politikai szakasza révén a világnak ebben az évben egyedülálló lehetősége van arra, hogy bemutassa az elért eredményeket, és további iránymutatást nyújtson a nemzetileg meghatározott hozzájárulások következő nemzedéke tekintetében, továbbá hogy a megfelelő pályára álljon a Párizsi Megállapodás céljainak elérése érdekében. Ezzel összefüggésben az EU üdvözli az ENSZ-főtitkár „Közös programunk” című jelentését és a jövőről szóló, 2024-re tervezett csúcstalálkozót, amelyeket ösztönző eszköznek tekint további globális fellépés inkluzív és hatékony többoldalú megközelítés révén történő előmozdítására.

7. Maga az EU határozott és döntő lépéseket tesz annak érdekében, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal csökkentse a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátásokat, legkésőbb 2050-re elérje a klímasemlegességet, és ezt követően negatív kibocsátásra törekedjen. A Tanács készen áll arra, hogy – amint azt a 2022. október 24-i tanácsi következtetésekben kifejezésre juttatta – az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag alapvető elemeiről folytatott tárgyalások lezárását követően a lehető leghamarabb, a glasgow-i éghajlati paktum 29. pontjával és a sarm-es-sejki végrehajtási terv 23. pontjával összhangban adott esetben aktualizálja az EU és tagállamai nemzetileg meghatározott hozzájárulását annak tükrözése érdekében, ahogyan az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag alapvető elemeinek végső változata végrehajtja az Európai Tanács által 2020 decemberében elfogadott kiemelt uniós célt. Az EU az európai klímarendeleettel összhangban határozza meg éghajlat-politikai célkitűzését. E célból a Bizottság legkésőbb az első globális értékelést követő hat hónapon belül – adott esetben – részletes hatásvizsgálaton alapuló jogalkotási javaslatot terjeszt elő. A Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy a klímadiplomácián keresztül az uniós tagállamokkal együtt szólítsák fel az összes többi országot, hogy a lehető leghamarabb, jóval a 2025-ös COP30 előtt szintén tűzzenek ki ambiciózus célokat a nemzetileg meghatározott hozzájárulások 2030 utáni következő fordulójára vonatkozóan. Mivel az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer az uniós szakpolitikai válasz egyik döntő fontosságú eleme, az EU arra ösztönzi a partnereket, hogy a kibocsátások hatékony és eredményes csökkentése érdekében hozzák létre és bővítsék ki saját szén-dioxid-árazási eszközeiket.
8. A Tanács nyomatékosan hangsúlyozza, hogy döntő fontosságú világszerte megerősíteni az alkalmazkodási és rezilienciaintézkedéseket, valamint hogy sürgősen fokozni kell a fellépést és a támogatást az éghajlatváltozással kapcsolatos veszteségek és károk megelőzése, minimalizálása és kezelése terén. A Tanács hangsúlyozza továbbá a nemzeti és helyi alkalmazkodási tervezés fontosságát a hatékony és helyi irányítású végrehajtás támogatása érdekében, valamint az alkalmazkodásra vonatkozó globális cél elérésének fontosságát. Ezzel összefüggésben a Tanács támogatja a santiago-i hálózat teljes körű és hatékony működőképessé tételét, a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret végrehajtását és annak 2023-ban elvégzendő félidős felülvizsgálatát, valamint a nemzeti alkalmazkodási tervek tényleges végrehajtását.

9. A Tanács megerősíti, hogy az EU elkötelezett amellett, hogy támogassa a legveszélyeztetettebb helyzetben lévőket, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a fejlődő kis szigetállamokban, valamint hogy megerősítse a fejlődő országoknak az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülés és reagálás terén jelenleg segítséget és kapacitásépítést biztosító intézmények meglévő hálózatát. Ennek jegyében az EU és tagállamai felhívják a figyelmet a Glasgow-ban tartott COP26 azon felhívására, hogy 2025-ig a 2019-es szintekhez képest növeljék legalább a kétszeresére a fejlődő országok alkalmazkodásának céljára nyújtott kollektív klímafinanszírozást.
10. A Tanács felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy folytassák az alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára szánt finanszírozás növelését, különös tekintettel a legveszélyeztetettebbekre, az „Európa együtt” keretébe tartozó közös kezdeményezések, valamint más nemzetközi eszközök, például a G20-ak/G7-ek éghajlatváltozás elleni globális pajzsra irányuló kezdeményezése révén. Az EU határozottan támogatja az ENSZ főtitkárának azon felhívását, hogy a következő öt évben valósuljon meg az életmentő korai figyelmeztető rendszerek egyetemes lefedettsége, többek között az éghajlatváltozás okozta kockázatokra irányuló és korai előrejelzési rendszerrel kapcsolatos kezdeményezés (Climate Risk and Early Warning Systems Initiative, CREWS) és a rendszerszintű megfigyelések finanszírozási eszköz (Systematic Observations Financing Facility, SOFF) céljára nyújtott fokozott támogatás révén.
11. A Tanács felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy továbbra is konstruktívan vegyenek részt az olyan új finanszírozási mechanizmusokról – többek között egy alapról – folytatott megbeszélésekben, amelyek célja segítséget nyújtani a különösen veszélyeztetett helyzetben lévő fejlődő országoknak az éghajlatváltozás káros hatásaihoz kapcsolódó veszteségek és károk kezeléséhez. A Tanács felszólít a fejlesztésfinanszírozást nyújtók hagyományos bázisán túli, minden olyan partnert – minden régióban –, amelynek ez módjában áll, hogy bővítse ki támogatását és azonosítson új finanszírozási forrásokat, ideértve az innovatív forrásokat is, mégpedig a kiegészítő jelleg, a szinergiák, a koherencia és a koordináció fokozásával, valamint a megoldások és intézmények meglévő mozaikjában lévő legfontosabb hiányosságok kitöltésére törekedve.

12. Tekintettel az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a talajromlás, többek között az elsivatagosodás, valamint a vízkörforgás megváltoztatása közötti szoros összefüggésekre, a Tanács felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy folytassák az intézkedések megerősítését, beleértve a biológiai sokféleség és a természetalapú megoldások és partnerségek finanszírozását. A Tanács elismeri az óceánok kritikus szerepét, „kék szénmegkötési” funkciójukat, valamint a szárazföldi ökoszisztémák – köztük az erdők, valamint a belvízi és part menti vízi ökoszisztémák – védelmének, megőrzésének és helyreállításának kritikus szükségességét az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésében, az azokhoz való alkalmazkodásban és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia építésében. A Tanács tudatában van továbbá annak, hogy átfogó megközelítésre van szükség a vízzel kapcsolatos kihívások tekintetében, és üdvözli az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáját. A Tanács elismeri, hogy fokozott fellépésre van szükség a vízzel kapcsolatban, és elkötelezett amellett, hogy az éghajlat- és energiadiplomáciájának részeként előmozdítsa a jövőbeli vízügyi cselekvési menetrendet. A Tanács hangsúlyozza továbbá a műanyagszennyezés megszüntetésének fontosságát. A Tanács emellett nyomatékosítja, hogy meg kell védeni a kulturális örökséget az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárási események pusztító hatásaival szemben.
13. A Tanács üdvözli a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni globális keretet, az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye részes feleinek konferenciáján (a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 15. konferenciája, COP15) elfogadott, mérföldkőnek számító megállapodást, amely a 2030-ig tartó és azon túli időszakban keretként fog szolgálni a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális fellépéshez, és felszólít annak hatékony végrehajtására, többek között a biológiai sokféleséggel kapcsolatos magas színvonalú nemzeti stratégiák és cselekvési tervek korai benyújtása révén, kellő időben ahhoz, hogy azokat a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 16. konferenciáján meg lehessen vizsgálni. A keret a Párizsi Megállapodással együtt előkészíti az utat ahhoz, hogy 2050-re klímasemleges, természetbarát és reziliens világ jöjjön létre.

14. A Tanács üdvözli az arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy a 2021–2027-es időszakban a kétszeresére, 7 milliárd EUR-ra növeljék a biológiai sokféleséget célzó uniós külső finanszírozást, különösen a legveszélyeztetettebb országok tekintetében, valamint üdvözli az egyes uniós tagállamok által a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek COP15 konferenciája előtt és alatt tett hasonló kötelezettségvállalásokat, ugyanakkor elismeri, hogy jelentős további finanszírozásra és beruházásokra van szükség valamennyi ország részéről és valamennyi forrásból, és kijelenti, hogy kerülni kell az olyan beruházásokat, amelyek negatív hatást gyakorolhatnak a biológiai sokféleségre és a természetre.
15. Az EU – a tagállamait és az Európai Beruházási Bankot (EBB) is beleértve – világviszonylatban a legnagyobb mértékben járul hozzá az éghajlatváltozás elleni küzdelem közfinanszírozásához, és továbbra is teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy a lehető leghamarabb és 2025-ig folyamatosan hozzájáruljon annak a 100 milliárd USD összegű közös célnak az eléréséhez, amelynek keretében támogatást biztosítanak a fejlődő országok éghajlat-politikai fellépéseikhez, és felszólítja a többi támogatót, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tekintetben. Az uniós „Global Gateway” stratégia és az „Európa együtt” megközelítésünk kulcsfontosságú eszközök ahhoz, hogy az uniós partnerországokban fenntartható beruházásokat lehessen biztosítani.
16. A Tanács hangsúlyozza a következők sürgető fontosságát: a pénzügyi mozgásokat összhangba kell hozni a Párizsi Megállapodás céljaival, világszerte jelentős mértékben növelni kell a mozgósított klímafinanszírozást, az alacsony és a közepes jövedelmű országokban fokozni kell a fenntartható finanszírozást, valamint megfelelő támogatást kell nyújtani különösen a legkevésbé fejlett országokban és a fejlődő kis szigetállamokban élő legszegényebb és legkiszolgáltatottabb helyzetű emberek számára. Ezzel összefüggésben a Tanács hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani a magánfinanszírozás mozgósítását az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó projektek, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens infrastruktúrák és egyéb fejlesztési tevékenységek, valamint a globális közjavak tekintetében. A Tanács hangsúlyozza, hogy be kell vonni a pénzügyminisztériumokat ebbe a munkába – többek között a pénzügyminiszterek éghajlat-politikai koalíciója révén –, hogy ezáltal a párizsi célokkal összhangban fel lehessen gyorsítani a zöld átállást és a pénzügyi források széles körű mozgósítását lehessen megvalósítani. A Tanács törekedni fog arra, hogy – többek között a Dubajban megrendezésre kerülő COP28 alkalmával is – külön teret biztosítson a pénzügyi mozgásoknak a klímasemlegesség megvalósítását célzó és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődési pályákkal történő összhangba hozásáról folytatott megbeszélésekhez. A Tanács üdvözli a fenntartható finanszírozásnak az alacsony és közepes jövedelmű országokban történő léptékváltásával foglalkozó magas szintű szakértői csoport által az európai zöld megállapodás külső dimenziójának végrehajtása és a körforgásos finanszírozásra vonatkozó ütemterv kidolgozása érdekében végzett munkát.

17. A klímafinanszírozás növelése és a fenntartható fejlődési célok elérése képezte kollektív cél szempontjából kulcsfontosságú, hogy az éghajlatváltozás által leginkább veszélyeztetett országokban javuljon a hozzáférés az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásához, valamint hogy – ezen országok adósságterheit figyelembe véve – csökkenjenek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló projektek finanszírozási költségei. A Tanács következőképpen üdvözli a Sarm-es-Sejken tartott COP27 alkalmával a multilaterális fejlesztési bankok és a nemzetközi pénzügyi intézmények összes érdekelt feléhez intézett azon felhívást, hogy reformálják meg a multilaterális fejlesztési bankok gyakorlatait és prioritásait, és hogy minden pénzügyi mozgást hozzanak összhangba a klímasemlegesség megvalósítását célzó és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődési pályákkal, és egyértelmű időkeretet szorgalmaz e tekintetben. A Tanács továbbá arra ösztönzi a multilaterális fejlesztési bankokat, hogy erősítsék meg a fejlődő országok számára többek között olyan, energetikai átalakulásra irányuló projektek kidolgozásához nyújtott technikai szakértelmet, amelyek hazai és külföldi magánbefektetőket fognak vonzani.
18. A Tanács üdvözli a G20-ak szakértői testületének a multilaterális fejlesztési bankok tőkemegfelelési keretrendszerének független felülvizsgálatára vonatkozó ajánlásait, és támogatja azok gyors végrehajtását. A Tanács felszólítja a multilaterális fejlesztési bankokat, hogy hajtsák végre a vonatkozó ajánlásokat, miután alaposan elemezték azok következményeit, és anélkül, hogy veszélyeztetnék a multilaterális fejlesztési bankok elsőbbségi hitelezői státuszát, magas hitelminősítését és hosszú távú pénzügyi stabilitását. Az Uniónak és tagállamainak a képviselői a multilaterális fejlesztési bankok és a nemzetközi pénzügyi intézmények vezetőtestületeinek tagjaiként koordinációt fognak folytatni annak érdekében, hogy ösztönözzék és támogassák az olyan ambiciózus javaslatokat, amelyek célja, hogy a multilaterális fejlesztési bankok és a nemzetközi pénzügyi intézmények stratégiai még jobban igazodjanak a Párizsi Megállapodás céljaihoz, valamint hogy jelentős mértékben növelni lehessen a klímafinanszírozást. A Tanács üdvözli az Európai Beruházási Bank (EBB) erre irányuló törekvéseit. A Tanács várakozással tekint az e kérdésekről – többek között a Világbank fejlesztési ütemtervéről – az IMF és a Világbank 2023. évi tavaszi és éves ülésein folytatandó megbeszélések elé, és konstruktív szerepvállalást fog folytatni annak biztosítása érdekében, hogy ezek a viták pozitív hozzájárulást jelentsenek a további megbeszélésekhez, köztük a Dubajban megrendezésre kerülő COP28 alkalmával folytatandó megbeszélésekhez. A Tanács továbbá támogatja az IMF azon szerepét, hogy segíti tagjait az éghajlatváltozással kapcsolatos strukturális szakpolitikai kihívások kezelésében, és üdvözli, hogy az IMF meglévő hitelezési eszközeibe éghajlatváltozással kapcsolatos megfontolások is beépítésre kerültek a rezilienciát és a fenntarthatóságot célzó vagyonkezelői alap révén.

19. A Tanács várakozással tekint a 2023 júniusában Párizsban megrendezésre kerülő „Globális Finanszírozási Paktum” elnevezésű csúcstalálkozó elé, amelynek keretei között többek között arra kellene összpontosítani, hogy a beruházási feltételek javítása révén több klímafinanszírozást lehessen mozgósítani és új finanszírozási forrásokat lehessen felszabadítani az éghajlatváltozást illetően veszélyeztetett helyzetben lévő országok számára.
20. Az EU és tagállamai a továbbiakban is fokozni fogják az együttműködést és szorosan együtt fognak dolgozni ambiciózus partnerekkel és szervezetekkel a klímasemlegességre való globális szintű és igazságos átállás terén. A Tanács üdvözlí a G7-ek keretében Dél-Afrikával, Indonéziával és Vietnámmal létrehozott „Igazságos energetikai átmenet” partnerségeket, és elkötelezett azok működőképessé tétele mellett. A Tanács emellett támogatja az egyéb „Igazságos energetikai átmenet” partnerségekkel kapcsolatban folyamatban lévő munkát. A Tanács várakozással tekint az összes érintett partnerország határozott szerepvállalása elé, amelyre szükség van ahhoz, hogy az átalakulás folyamata az érintett országok irányításával valósulhasson meg. Az „Igazságos energetikai átmenet” partnerségeken túlmenően, a Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy építsenek a folyamatban lévő kezdeményezésekre, és tárják fel egyrészt az olyan országokkal – mindenekelőtt nyugat-balkáni országokkal, valamint a keleti és a déli szomszédság országaival – folytatott együttműködés megerősítésének lehetőségeit, amelyek nagymértékben támaszkodnak a fosszilis tüzelőanyagokra és azon belül is mindenekelőtt a szénre, másrészt pedig a magas energetikai kibocsátású fejlődő országokkal és közepes jövedelmű országokkal folytatott együttműködés megerősítésének lehetőségeit.

21. A Tanács tisztában van vele, hogy az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése, az elsivatagosodás, a szennyezés és a környezetkárosodás egyre nagyobb kockázatot jelentenek az emberek, az államok és a régiók biztonságra nézve, valamint súlyosbíthatják a konfliktusok mozgatórugóit és dinamikáját, illetve az instabilitás dimenzióit. A Tanács újólag megerősíti diplomáciai szerepvállalását a vízpolitika területén, a víz ugyanis a béke, a biztonság és a stabilitás eszközét jelenti. A Tanács emellett azzal is tisztában van, hogy az instabil és a konfliktus sújtotta államokat jelentős finanszírozási hiány sújtja a klímafinanszírozás terén. A Tanács üdvözli az éghajlatváltozási és védelmi ütemtervnek, valamint az éghajlat és a biztonság integrált megközelítésére vonatkozó koncepciónak a végrehajtása terén elért eredményekről szóló 2020–2022-es közös jelentést, továbbá emlékeztet a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 2022. novemberi tanácsi következtetésekre. A Tanács hangsúlyozza, hogy az éghajlat, a béke és a biztonság közötti kapcsolatot be kell építeni az EU külső politikájába és tevékenységeibe, többek között az idevágó elemzésekbe, az inkluzív éghajlati- és katasztrófakockázat-csökkentési folyamatokba és a megelőző intézkedésekbe, valamint a békeépítés, a közvetítés, a konfliktusmegelőzés, a fejlesztési együttműködés, a klímafinanszírozás és – a célirányos vízdiplomáciát is magában foglaló – klímadiplomácia folyamatába. A Tanács felkéri a főképviselőt, hogy erősítse meg az Unió elemzési, korai előrejelzési és stratégiai előrettekintési kapacitásait, érvényesítse általánosan az éghajlat, a béke és a biztonság közötti kapcsolat szempontját, valamint időben tegye közzé az éghajlattal kapcsolatos kockázatokra vonatkozó figyelmeztetéseket és elemzéseket.
22. A Tanács üdvözli a főképviselő és a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy együttes javaslatot terjesszenek elő annak lehetővé tétele érdekében, hogy az EU jobban meg tudja előzni és megfelelőbb módon tudja kezelni az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás átfogó biztonsági és védelmi következményeit. A Tanács ezenfelül üdvözli és ösztönzi, hogy – az uniós intézményi struktúrával összhangban és az EU döntéshozatali autonómiáját teljes mértékben tiszteletben tartva – megerősített együttműködésre kerüljön sor más nemzetközi és regionális szervezetekkel, például az ENSZ-szel, a NATO-val, az EBESZ-szel és az Afrikai Unióval, valamint partnerországokkal.

23. A Tanács újól meg erősíti, hogy az EU külső energiapolitikájának elsődleges célja, hogy – a klímasemlegesség elérésének kulcsfontosságú elemeként – támogassa, intenzívebbé tegye és felgyorsítsa a folyamatban lévő globális energetikai átalakulást. A felgyorsított, inkluzív és igazságos energetikai átalakulás ahhoz is kulcsfontosságú megoldást jelent, hogy az Unióban és partnerországainkban világszerte – az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése mellett – szavatolni lehessen az energiabiztonságot, valamint a biztonságos, fenntartható és megfizethető energiához való egyetemes hozzáférést.
24. A Tanács nyugtázza „Az EU külső energiaügyi szerepvállalása a változó világban” című közös közleményt, amely alapvető elemét képezi a Bizottság által javasolt REPowerEU tervnek. Az EU az említett tervvel ad választ az energiaválságra, amelyet nagyrészt Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja, valamint az idézett elő, hogy Oroszország fegyverként használja fel az energiát az EU és a partnerországok ellen. Az EU és tagállamai folytatni fogják az Oroszország agresszív háborúja által egyes harmadik országok – és különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő országok – energiabiztonságára és megfizethető energiaellátására gyakorolt hatás csökkentését.
25. Az uniós energiadiplomácia aktívan támogatni fogja a vonatkozó szankciók végrehajtását és az orosz olajra és kőolajtermékekre vonatkozó árplafon-mechanizmus bevezetését.
26. A Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben és az alábbiakban felvázolt prioritásokkal összhangban erősítsék meg a harmadik országokkal folytatott kapcsolattartást és koordinációt, valamint a velük kialakított partnerségeket. Az új energiaügyi partnerségeknek ki kell egészíteniük a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott jelenlegi energiaügyi együttműködést, megőrizve mindeközben az EU rezilienciáját és versenyképességét, valamint belső erőforrásait.
27. Az uniós energiadiplomácia elő fogja mozdítani a megújuló energia nagyobb mértékű elterjedését és az energiarendszerekbe történő fokozottabb integrációját – mégpedig a vízhiányt és a környezeti stresszt szem előtt tartva –, valamint a villamosenergia-összeköttetéseket. Emellett a biztonságos és fenntartható karbonszegény technológiák bevezetését is elő fogja segíteni.

28. Az uniós energiadiplomácia elő fogja mozdítani a megbízható nemzetközi szabványokra és tanúsítási rendszerekre épülő, szabályokon alapuló, átlátható és torzulásoktól mentes globális hidrogénpiacok kialakítását.
29. Az energiahatékonyság és az energiamegtakarítás kulcsfontosságú szerepét elismerve a Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel ezek globális prioritássá tételére irányuló intézkedéseket, valamint hogy – a már megtett nemzetközi erőfeszítésekre építve – a fokozottabb kétoldalú együttműködés mellett vizsgálják meg egy ezt célzó kezdeményezés elindítását.
30. A Tanács hangsúlyozza, hogy beruházásokat kell eszközölni az egyre inkább körforgásossá váló ipari folyamatokba és azon értékláncokba, amelyek segítik a klímasemlegesség elérését célzó átállást a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban. A Tanács rámutat továbbá a folyamatos innováció jelentőségére, kiváltképp a klímasemlegesség eléréséhez kulcsfontosságú technológiák terén, valamint támogatja a kétoldalú stratégiai kutatási partnerségek és együttműködés további megerősítését olyan globális fórumok révén, mint az Innovációs küldetés és a tiszta energiával foglalkozó miniszteri találkozó. Az EU együtt fog működni nemzetközi partnereivel a szabályozási keretek reformja céljából, törekedni fog az uniós vállalkozások technológiai vezető szerepének megerősítésére, támogatni fogja az uniós előírások globális alkalmazását, és elő fogja mozdítani, hogy az uniós cégek méltányosan és torzító hatásoktól mentesen juthassanak be az erőforrások és a technológiák nemzetközi piacaira, mégpedig annak érdekében, hogy megőrizze a versenyképességet és elkerülje az újonnan kialakuló függőségeket.

31. A Tanács szerint a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés kiszolgáltatottá teszi az országokat a piac volatilitásával és a geopolitikai kockázatokkal szemben, és úgy gondolja, hogy a klímasemleges gazdaságra történő áttéréshez – a földgáz átmeneti szerepének elismerése mellett – az IPCC által meghatározottak szerint világszerte fokozatosan ki kell vezetni a kibocsátáscsökkentés nélküli fosszilis tüzelőanyagokat, és ezek felhasználásának már a közeljövőben tetőznie kell. Az EU szisztematikusan ösztönözni és szorgalmazni fogja, hogy a világ már jóval 2050 előtt elmozduljon a kibocsátáscsökkentés nélküli fosszilis tüzelőanyagoktól mentes energiarendszerek felé. A Tanács e tekintetben emlékeztet a COP26 konferencián tett, a széntüzelésen alapuló, kibocsátáscsökkentés nélküli energiatermelés fokozatos megszüntetésére irányuló kötelezettségvállalásra, továbbá határozott és igazságos átalakulást sürget világszerte a klímasemlegesség elérése érdekében, és ennek keretében a kibocsátáscsökkentés nélküli szénfelhasználás fokozatos megszüntetését szorgalmazza az energiatermelésben, valamint – első lépésként – a harmadik országok új széninfrastruktúráiba irányuló minden finanszírozás haladéktalan beszüntetésére szólít fel.
32. Annak elismerése mellett, hogy célzott támogatással kell segíteni a legkiszolgáltatottabb csoportokat, az uniós energiadiplomácia elő fogja mozdítani a környezetre káros fosszilis tüzelőanyagokra irányuló, a klímasemleges energiarendszerekre való igazságos áttéréshez nem hozzájáruló támogatások fokozatos kivezetését az egész világon. A Tanács üdvözli a Kereskedelmi Világszervezet által indított, a fosszilis tüzelőanyagok támogatásával kapcsolatos reformokra irányuló kezdeményezés terén elért eredményeket.

33. Az elmúlt hónapokban az EU Oroszországból származó teljes fossziliztüzelőanyag-importja jelentősen csökkent. Ezzel összefüggésben az uniós energiadiplomácia támogatni fogja az EU energiabiztonságának az új függőségek kialakítása nélküli megerősítésére és szavatolására irányuló sürgős erőfeszítéseket, mivel az energiabiztonság elengedhetetlen az EU versenyképességének megőrzéséhez és a polgárok megfizethető energiával való ellátásához. Míg a földgázellátás további diverzifikálása sürgős azonnali és középtávú lépéseket tesz szükségessé, a Tanács emlékeztet arra, hogy mindenekelőtt a tagállamok által közösen megtett energiamegtakarítási intézkedéseket és a megújuló energiaforrások gyorsított ütemben történő elterjesztését figyelembe véve nincs szükség a korábbi orosz földgázimport teljes mennyiségének helyettesítésére. A REPowerEU szerinti energiadiverzifikációs célkitűzés elérésének elősegítése érdekében az uniós energiadiplomácia támogatni fogja a kapcsolatfelvételt és a koordinációt a megbízható földgáztermelőkkel és nagyfogyasztókkal, továbbá elő fogja mozdítani a releváns infrastruktúra és összeköttetések létrehozását, valamint az átlátható, szabályokon alapuló, nyitott és likvid energiapiacokat. Az uniós energiadiplomácia támogatni fogja az uniós energiaplatform keretében végzett – az Energiaközösség szerződő feleit is magában foglaló – közös uniós beszerzési mechanizmust, kiemelt figyelmet fordítva e partnerek energiabiztonságára és rezilienciájára. Az uniós energiadiplomácia emellett adott esetben olyan, az érintett tagállamokban folyamatban lévő erőfeszítéseket is támogatni fog, amelyek célja a nukleárisfűtőanyag-ellátás diverzifikálása.
34. A Tanács hangsúlyozza, hogy a fosszilis tüzelőanyagok diverzifikálására irányuló uniós erőfeszítések nem áshatják alá a hosszú távú globális klímasemlegességi célokat, és nem szabad a fosszilis tüzelőanyagokat érintő bezáródási hatásokhoz és meg nem térülő eszközök létrehozásához vezetniük. A diverzifikációs erőfeszítések során előnyben kell részesíteni a meglévő fossziliztüzelőanyag-infrastruktúrák használatát – hangsúlyozva a rendeltetésük módosításában rejlő potenciált –, és ezen erőfeszítéseknek a metánkibocsátások csökkentésére irányuló rendszerszintű intézkedéseket is tartalmazniuk kell. A Tanács ehhez kapcsolódóan emlékeztet mindenekelőtt arra az értékre, amely a metánleválasztásra épülő kereskedelmi rendszerekben, például az „Ön összegyűjti, mi megvesszük” elnevezésű rendszerben rejlik az éghajlatváltozás elleni küzdelem és az energiabiztonság tekintetében. Az EU külső energiapolitikája számára célul kell kitűzni a fosszilis tüzelőanyagok diverzifikálására irányuló erőfeszítések és az energetikai átmenetet célzó hosszú távú partnerségek összekapcsolását.

35. A Tanács hangsúlyozza, hogy támogatni kell azokat a nemzetközi erőfeszítéseket, amelyek a meglévő fossziliztüzelőanyag-infrastruktúra környezeti és éghajlati hatásainak – többek között a korom képződésének – a csökkentésére irányulnak. Ebben az összefüggésben az EU az Egyesült Államokkal és más partnerekkel együtt továbbra is elő fog mozdítani és ki fog dolgozni a globális metánkibocsátás csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalás keretében megvalósítandó intézkedéseket. A Tanács e tekintetben üdvözli a nemzetközi metánkibocsátási megfigyelőközpont által kidolgozott metánriasztási és -reagálási rendszert. A Tanács felszólítja a főképviselőt és a Bizottságot, hogy folytassa a munkát az energiaiimportőrök és -exportőrök által a fosszilis tüzelőanyagokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséről tett együttes nyilatkozattal kapcsolatban.
36. A Tanács hangsúlyozza: annak érdekében, hogy garantálni lehessen a következő évtizedek energiabiztonságát, meg kell erősíteni és diverzifikálni kell az energetikai átmenethez szükséges fenntartható nyersanyagok globális ellátási láncait, és a Tanács várakozással tekint a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabályra irányuló bizottsági javaslat elé, maximálisan figyelembe véve annak geopolitikai dimenzióit.
37. Az uniós energiadiplomácia – regionálisan, az EU határainak közvetlen közelében és globálisan – a továbbiakban is elő fogja mozdítani és támogatni fogja a nukleáris biztonságra, a környezetre és az átláthatóságra vonatkozó legszigorúbb előírásokat.
38. A Tanács emlékeztet arra, hogy a 7. fenntartható fejlődési céllal összhangban sürgősen eredményeket kell elérni az energiaszegénység kezelése és az energiához való egyetemes hozzáférés biztosítása terén, mégpedig innovatív finanszírozási modellek és technológiák felhasználásával, továbbá különleges hangsúlyt fektetve a vidéki területek villamosítására – és ennek keretében a decentralizált energiarendszerekre –, valamint a tiszta főzés megvalósítására. A Tanács várakozással tekint a 7. fenntartható fejlődési cél teljesülésének a magas szintű politikai fórum 2023. évi ülésén és a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó második csúcstalálkozón történő áttekintése elé.

39. A Tanács hangsúlyozza, hogy olyan hatékony multilaterális architektúrát és irányítási mechanizmusokat kell biztosítani, amelyek a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban világszerte motorként szolgálnak az inkluzív és igazságos energetikai átmenethez, és emlékeztet azokra a korábbi nyilatkozatokra, amelyek a kezdeményezések további szétaprózódásának korlátozása mellett a folyamatban lévő reformfolyamatok támogatására irányulnak.
40. A Tanács tisztában van azzal, hogy a klímasemlegességet célzó energetikai átmenet – ha a szükséges ütemben zajlik le – globális szinten komoly hatással lesz a társadalmakra, a gazdaságokra és a geopolitikára. Az uniós külpolitika továbbra is meg fogja erősíteni az új biztonsági és geopolitikai kihívások előrejelzéséhez szükséges kapacitásokat, és ezzel összefüggésben együtt fog működni a harmadik országbeli partnerekkel és a releváns nemzetközi kezdeményezésekkel és szervezetekkel, például adott esetben a Nemzetközi Megújulóenergia-ügynökséggel (IRENA) és az OECD-vel.
41. A Tanács a főképviselővel és a Bizottsággal közösen folytatni fogja a partnerországokkal, a civil társadalommal, valamint a fiatalokkal és a nőkkel kapcsolatos kezdeményezésekkel folytatott együttműködés működő formáit és újakat fog indítani, mégpedig a regionális, nemzeti és szubnacionális szintű éghajlat-politikai fellépés fokozása érdekében, hangsúlyozva a szolidaritás elvét, valamint az ENSZ „senkit nem hagyunk hátra” megközelítését. A Tanács e tekintetben emlékeztet a 2022. októberi következtetéseire, amelyekben hangsúlyozta, hogy az éghajlatváltozás kezelését célzó fellépés során tiszteletben kell tartani és elő kell mozdítani az emberi jogokat, az egészséghez való jogot, a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jogot, az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően az őslakos népek jogait, továbbá a helyi közösségek, a migránsok, a gyermekek, a fogyatékkal élők és a kiszolgáltatott helyzetben lévők jogait, valamint a nemek közötti egyenlőséget, továbbá valamennyi emberi jogot biztosítani kell a nők és lányok számára, és garantálni kell a szerepvállalásukat.

42. A Tanács elkötelezett a következők mellett: az éghajlat-politikai fellépés emberi jogokon alapuló és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítésének előmozdítása, a klímasemlegességet célzó globális átmenet társadalmi igazságosságának, méltányosságának és inkluzivitásának ösztönzése, a nők teljes körű, egyenlő és érdemi részvétele és szerepvállalása az éghajlattal kapcsolatos döntéshozatalban, valamint az éghajlatváltozás kezelése érdekében hozott intézkedések során az emberi jogi kötelezettségek maradéktalan betartása. Az EU továbbra is támogatni fogja emellett a fiatalok és a gyermekek érdemi bevonását az éghajlatváltozással kapcsolatos döntéshozatali eljárásokba, továbbá az éghajlattal kapcsolatos oktatást és a nyilvánosság figyelmének felhívását az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdésekre. A Tanács üdvözli, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa és Közgyűlése elismerte, hogy a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog emberi jog. Az EU aktív szerepet fog vállalni az e jog előmozdítását célzó megbeszélésekben, és ösztönözi fogja az inkluzivitást és a megkülönböztetésmentességet. A Tanács méltányolja a környezetvédelemmel foglalkozó emberijog-védők munkáját, akik jelenleg példátlan szintű fenyegetésekkel és támadásokkal kénytelenek szembenézni.
43. A Tanács felkéri a főképviselőt, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tekintsenek politikai prioritásként az uniós klíma- és energiadiplomácia megerősítésére, mégpedig fokozott koordináció, információcsere, valamint az uniós képviseletek és a tagállami nagykövetségek, továbbá a releváns uniós és nemzetközi hálózatok és munkacsoportok megerősítése révén. A Tanács ösztönzi uniós és tagállami éghajlat-politikai figyelemfelhívó missziók és regionális kezdeményezések, köztük közös missziók és kezdeményezések indítását, kiváltképp a COP28 konferenciát és a globális értékelést megelőző időszakban. A Tanács hangsúlyozza, hogy fokozottabb koordinációval kell reagálni az uniós intézkedések hiteltelenné tételét célzó félretájékoztatási és dezinformációs kampányokra. A Tanács rendszeresen át fogja tekinteni a közös munkát a koordináció, valamint az uniós klíma- és energiadiplomácia hatásának fokozása érdekében, és felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy erősítsék meg az uniós klíma- és energiadiplomáciára irányuló kapacitásaikat.
44. Az EU és tagállamai köszönetet mondanak Egyiptom kormányának a COP27 Sarm-es-Sejkben történt megrendezéséért, és várakozással tekintenek az Egyesült Arab Emírségekkel, azaz a COP28 soron következő elnökségével, valamint az összes többi partnerrel folytatandó, a COP28 sikeres és ambiciózus kimenetelét célzó közös munka elé.